

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/85/2024
Identifikačné číslo spisu:	1218209185
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1218209185.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne BYTOKOMPLET, s.r.o., Bratislava - mestská časť Karlova Ves, Silvánska 5, IČO: 35 698 845, zastúpenej advokátom JUDr. Rudolfom Mičietom, Bratislava, Medzilaborecká 21, proti žalovanej M. C., narodenej X. Q. XXXX, K., I. XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Prachová & Pobijak, s. r. o., Bratislava, Pribinova 20, IČO: 50 491 300, o zaplatenie 523,93 € s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B2-9C/75/2018, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. septembra 2023 sp. zn. 6Co/96/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Bratislava II (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. mája 2021 č. k. 9C/75/2018-354 žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 523,93 € s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 523,93 € od 1. júla 2017 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Nárok na náhradu trov konania priznal žalobkyni v plnom rozsahu 100%.

2. Právne rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, § 6 ods. 2, § 8 ods. 1, § 8a ods. 1, § 8b ods. 1 a 2 písm. e) a § 10 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „zákon č. 182/1993 Z. z.“), § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „OZ“), § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom od 1. februára 2013 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“). Konštatoval, že medzi žalovanou ako vlastníčkou nehnuteľnosti (bytu) a žalobkyňou ako správkyniou došlo uzavretím zmluvy o výkone správy k vzniku občianskoprávneho záväzkového vzťahu, na základe ktorého bola žalovaná povinná žalobkyni uhrádzať za služby poskytované žalobkyňou v zmysle čl. V bodu 5.2 predmetnej zmluvy mesačné zálohové platby. Uviedol, že žalobkyňa ako

správkyňa bola následne povinná rozúčtovať skutočné náklady za poskytnuté plnenia s tým, že ak bol vlastníkom bytu/nebytového priestoru zistený nedoplatok, je vlastník takýto nedoplatok povinný uhradiť. Vzhľadom na to, že žalovaná svoje zmluvné povinnosti neuhradením dlžnej sumy porušila, dospel k záveru, že nárok žalobkyne voči žalovanej bol v celom rozsahu dôvodný. Za irelevantné považoval skutočnosti, či alebo kedy žalovaná dostala zálohový predpis (alebo ho nedostala), prípadne v akej výške platila zálohové platby, rovnako ako aj výšku zaplatených zálohových platieb s poukazom na to, že žaloba smerovala k zaplateniu nedoplatku z vyúčtovania a nie k zaplateniu preddavku ako takého. Dodal, že ak by žalovaná neplatila preddavkové platby vôbec, alebo by ich platila v inej výške, bol by následne aj jej dlh v inej výške.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) rozsudkom z 28. septembra 2023 sp. zn. 6Co/96/2021, viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie, na odvolanie žalovanej napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že obsah odvolania nebol spôsobilý spochybniť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu z hľadiska odvolacích dôvodov v ňom uvedených, a ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej tiež „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f) aj § 421 ods. 1 písm. a), b) i c) CSP namietajúc vady v procese dokazovania, prílišný formalizmus posudzovania sporu a nepreskúmateľnosť (arbitrárnosť) rozsudku. Podľa dovolateľky dôsledkom neaplikovania § 295 CSP pri dokazovaní v predmetnej veci došlo k skutočnosti, že rozhodnutia nižších súdov trpia vadou zmätočnosti v intenzite porušujúcej jej právo na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) z 31. augusta 2023 sp. zn. 2Cdo/86/2022, ktorý posúdil konanie súdu prvej inštancie v obdobnej veci ako nesprávne. Navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, eventuálne zrušiť rozsudky oboch nižších súdov a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

5. Žalobkyňa navrhla dovolanie odmietnuť, resp. ho zamietnuť ako nedôvodné. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP podľa nej nie je prípustné vzhľadom na § 422 ods. 1 písm. a) a najmä písm. b) CSP. Vo vzťahu k § 420 CSP považuje dovolanie takisto za neprípustné, nakoľko neboli naplnené dovolacie dôvody tak, ako sa ich žalovaná dovoláva.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo (-i) rozhodnutie (-a) vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP a čl. I § 12 a nasl. zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení živnostenského zákona) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

7. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil strane sporu realizáciu tých procesných práv, ktoré jej dáva Civilný sporový poriadok (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie súdnych písomností a vyjadrení protistrany a pod.). Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci, preto sa ním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie.

8. Žalovaná videla porušenie svojho práva na spravodlivý proces, a teda dôvod dovolania vymedzený v § 420 písm. f) CSP v procesnom postupe, ktorý odvolací súd zvolil pri rozhodovaní o jej odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Konkrétne namietla arbitrárnosť a nesprávnosti v procese dokazovania aj nesprávnosť hodnotenia dôkazov.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b/ nesprávny procesný postup súdu, reprezentujúci zásah a znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia a c/ intenzita zásahu dosahujúca takú mieru, pri ktorej už je namieste záver o porušení práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (tu porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019 a IV. ÚS 372/2020 a 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018 a 9Cdo/344/2021).

11. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov (poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávaný nárok).

12. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Procesná právna úprava vychádzajúca zo zásady voľného hodnotenia dôkazov má svoj základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 729).

13. O vadách v procese dokazovania možno hovoriť vtedy, ak súd vychádzal pri rozhodnutí zo skutočnosti, pre ktorú nie je z vykonaných dôkazov podklad, alebo ak považoval určitú skutočnosť za základ svojho rozhodnutia úplne inak, ako vyplýva z vykonaného dokazovania, resp., ak nezistil určitú podstatnú skutočnosť, ktorá bez ďalšieho z vykonaného dokazovania vyplýva.

14. Sporové konanie je konaním kontradiktórnym, preto strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí pre svoj úspech v spore tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky. Na rozdiel od právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku účinnnej do 30. júna 2016 je dokazovanie upravené v Civilnom sporovom poriadku založené na prejednávacej zásade, zásade kontradiktórnosti a koncentračnej zásade, čo znamená obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presunutie na strany sporu. Zákon však explicitne uvádza konania, v ktorých súd výnimočne môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré strany nenavrhli, ak je to potrebné pre rozhodnutie vo veci. Medzi takéto konania patria aj konania označené ako spotrebiteľské spory.

15. Z doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že zmluva o výkone správy uzavretá v zmysle § 8a zákona č. 182/1993 Z. z. predstavuje svojím charakterom spotrebiteľskú zmluvu (napríklad uznesenia z 19. augusta 2019 sp. zn. 8Cdo/172/2019, z 26. februára 2020 sp. zn. 4Cdo/56/2019 a z 28. apríla 2021 sp. zn. 1VCdo/5/2019, ostatné prijaté veľkým senátom občianskoprávneho kolégia a publikované aj v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 78/2021). V súdenom prípade teda ide o spor s ochranou slabšej strany (§ 290 a nasl. CSP) a to konkrétne o spotrebiteľský spor (§ 290 až § 306 CSP), kde protektívny prístup súdu explicitne nachádza svoj legitímny základ v čl. 6 Základných princípov CSP. V jeho zmysle majú strany sporu v konaní rovnaké postavenie okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu; takéto nerovnovážne postavenie strán je dané i v súdnej veci. Na uvedené nadväzuje ustanovenie § 295 CSP, v zmysle ktorého môže súd vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

16. Z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu (konkrétne jeho bodu 17) vyplýva, prečo odvolací súd nepovažoval za potrebné vykonať ďalšie dokazovanie. Konkretizoval, že: „predmetom tohto konania je nedoplatok vyplývajúci z vyúčtovania za rok 2016. Preplatky, existenciu ktorých žalovaná tvrdí, sa týkajú Vyúčtovania za roky 2014 a 2015, ktorých vrátenia sa žalovaná domáha v osobitnom konaní (konkrétne vedené na bývalom Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 67C/89/2017). Nie sú teda predmetom tohto konania, preto nebolo potrebné ani vykonávať dokazovanie v tomto smere“. Vzhľadom na to vyhodnotil námietku žalovanej ako nedôvodnú. Taký spôsob jeho vyporiadania sa s otázkou, či má byť vykonávané dokazovanie nad rámec procesnej iniciatívy strán sporu, treba podľa názoru dovolacieho súdu považovať za objektívne uspokojivý (a dostatočný), nakoľko jeho súčasťou bol tiež názor o nespôsobilosti odvolaním aj dovolaním uvádzaného dokazovania prispieť k objasneniu skutkového stavu a zmene nazerania na posudzovaný problém nastolený žalobou (týkajúcou sa neskoršieho obdobia), ako aj ďalší názor o irelevancii (právnej bezvýznamnosti) požadovaného dokazovania, pokiaľ s týmto nebol spojený tiež celkom konkrétny prejav vôle započítať pohľadávku žalovanej voči žalobkyni proti pohľadávke uplatňovanej v tentoraz prejednávanej veci (hoci tieto názory boli vyjadrené len implicitne).

17. Na základe vyššie uvedeného, vzhľadom na to, že v predmetnej veci podľa názoru nižších súdov nebolo nevyhnutné vykonávať ďalšie dokazovanie a tento názor bol odôvodnený tak, že voči nemu objektívne nebolo prečo namietat, dovolací súd dospel k záveru, že konanie na odvolacom súde aj konanie na súde prvej inštancie v dôsledku neaplikovania ust. § 295 CSP pri dokazovaní netrpí vadou zmätočnosti v intenzite porušujúcej právo žalovanej na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Vzhľadom na to, že odvolací súd dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, dovolaním napadnuté rozhodnutie netrpí ani vadou arbitrárnosti a u druhého dovolaním uplatneného dovolacieho dôvodu (nesprávneho právneho posúdenia veci) okrem nevymedzenia pre rozhodnutie významnej a odvolacím súdom nesprávne riešenej právnej otázky tu bola aj ďalšia žalobkyňou akcentovaná prekážka vecnej prejednávateľnosti dovolania v podobe majetkového cenzu (nízkej hodnoty sporu), dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dovolanie žalovanej ako celok odmietnuť [§ 447 písm. c) CSP].

18. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.